

Н. О. Шпак, М. Б. Найчук-Хрущ, В. М. Гавецька
Національний університет "Львівська політехніка"

ПРОБЛЕМАТИКА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У МЕДІА-ПРОСТОРИ

h

© Шпак Н. О., Найчук-Хрущ М. Б., Гавецька В. М., 2021

В роботі досліджено основні види об'єктів інтелектуальної власності, права на які може бути порушено в медіа-просторі, зокрема в мережі Інтернет, на радіо та телебаченні, в пресі; розглянуто методи захисту прав інтелектуальної власності різного типу, у тому ж числі, такі як кодування веб-сайтів, водяний знак; розроблено прикладний алгоритм дій для суб'єкта порушених прав щодо основних дій від реєстрації права інтелектуальної власності до вирішення проблем з порушниками.

Практичну цінність мають положення та рекомендації щодо виявлення потреби у захисті інтелектуальної власності; удосконалення існуючих адміністративних заходів розвитку та охорони інтелектуальної власності; прикладні методи боротьби з порушниками авторського права.

Ключові слова: інтелектуальна власність, медіа-простір, соціальні мережі, інфлюенсери

Постановка проблеми

У сучасному світі медіа – це те, що вже давно стало основним шляхом поширення інформації. Усі найсвіжіші новини, публікації будь-якого типу, а також інформацію про публічних осіб можна знайти саме у медіапросторі. Зі збільшенням кількості інформації в медіа збільшується й кількість інтелектуальної власності, котра там задіяна, та не завжди вона є захищеною на законодавчому рівні, а контекст, в якому вона використовується, часто не приносить власникові користь.

Актуальність дослідження

Жертв правопорушень інтелектуальної власності більше з кожним днем, бо не всі знають, як із цим боротися і як себе вберегти, проте на сьогодні з'явилося кілька надійних методів, котрі допоможуть у будь-якій сфері, більшість яких ви можете застосувати самостійно, не використовуючи роботу спеціальних компаній, хоча останні справді допоможуть великим та відомим компаніям, інтелектуальна власність яких завжди знаходиться під загрозою. Це породжує необхідність захисту від зайвих інформаційних атак. Тут хочеться наголосити саме на впливі таких незаконних дій на імідж фізичних або ж юридичних осіб та необхідності їх захисту.

Формулювання мети та завдань статті

Метою роботи є дослідження, аналіз та виявлення проблем порушення прав інтелектуальної власності в медіапросторі, способів їх запобігання та боротьби з ними.

Для досягнення цієї мети у роботі поставлено наступні завдання:

- дослідити основні види інтелектуальної власності, права яких може бути порушено в медіапросторі, зокрема в мережі Інтернет, на радіо та телебаченні, у пресі;

- визначити основні загрози та ризики, що виникають у медіапросторі відносно прав інтелектуальної власності;
- здійснити пошук оптимальних шляхів вирішення цих проблем та уникнення виявлення ризиків, формування рекомендацій практичного характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У зазначеній роботі розглянуто основні сфери поширення порушень інтелектуальної власності в медіапросторі, а також законодавчу основу боротьби з цими порушеннями. На цю тему проводилося багато пресконференцій, видано достатню кількість публікацій та статистичних збірників, серед яких брифінг ООН [2], звіт “Глобальне опитування бізнесу 2021: Зростаюча роль доменів в ІВ”, що базується на опитуванні 1100 ІТ, які приймають рішення зі семи країн: Китаю, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Великобританії та США [7], статистичні дані щодо важливості соціальних медіа у передвиборчій кампанії останніх президентських виборах США [24] тощо. Також розглянуто такі індекси, як Міжнародний індекс інтелектуальної власності Палати США. Зазначений індекс складається з п’яти ключових наборів показників для відображення національного середовища інтелектуальної власності для обстежуваних країн.

Основними категоріями показників є:

- 1) патенти, суміжні права та обмеження;
- 2) авторські права, суміжні права та обмеження;
- 3) торгові марки, суміжні права та обмеження;
- 4) примусове виконання;
- 5) членство та ратифікація міжнародних договорів [23].

На загальному рівні було розглянуто різноманітні статистичні дані, що допомогли краще зрозуміти загальну картину кількості порушень інтелектуальної власності в медіапросторі.

Щодо законодавчої бази, то для захисту прав інтелектуальної власності України на законодавчому рівні основою є Цивільний кодекс, Конституція України (статті 41 та 54) і також закони України:

§ “Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав”;

§ “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”;

§ “Про охорону прав на промислові зразки”;

§ “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”;

§ “Про правову охорону географічних зазначень”;

§ “Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів”;

§ “Про авторське право і суміжні права” [11].

Виклад основного матеріалу

1. Аналізування практики порушення прав інтелектуальної власності в Інтернеті. Одним із наймасштабніших медіапросторів є Інтернет, адже станом на 2019 р., згідно досліджень ООН, його користувачі становлять майже 4,1 мільярда людей у світі [1]. Керівні органи держав світу працюють над покращенням якості мережі Інтернет у їх країнах, стараючись зробити його доступнішим для кожного громадянина, що вказує на тенденцію збільшення користувачів даної мережі з кожним роком.

Так, Антоніу Гутерреш, Генеральний Секретар ООН, на неофіційному брифінгу для держав-членів щодо пріоритетів на 2021 р. дев’ятим пріоритетом вказав “використання можливостей цифрових технологій і одночасний захист від зростаючих небезпек, які вони в собі несуть”. Він наголосував, що одним із завдань є вирішення проблеми використання наших даних, хоча зауважив, що значна частина інформації у мережі Інтернет є захищеною, проте ми поки не є убережені від

використання урядами даних, що спричиняють порушення прав людини окремих осіб або дискримінованих груп [2].

Велику увагу варто приділити соціальним медіа, адже це вміст, створений користувачами, який використовується у різноманітних вебсистемах, що дозволяє людям “соціально” взаємодіяти один із одним. Найпопулярніші вебсайти в соціальних мережах містять Facebook, Youtube, Twitter, Instagram і т. д. Такі сайти забезпечують абсолютно нову платформу для розмов, взаємодії та можливостей, але у такий спосіб створюють поле для проблем із інтелектуальною власністю. Поняття “інтелектуальна власність” використовується в різних значеннях. Його, зокрема, застосовують для позначення сукупності виключних прав як особистого (морального), так і майнового характеру на результати інтелектуальної, творчої діяльності [4].

Ми більше не можемо ігнорувати вебсайти соціальних мереж, адже тепер це частина нашої щоденної розмови. Багато організацій та приватні особи використовують соціальні медіа на свою користь, усвідомлюючи, що це ефективний спосіб миттєвого спілкування зі своєю аудиторією. На пальцях рук можна перелічити відомі компанії, котрі не займаються розвитком власного бренду в соцмережах, адже зараз це найефективніший спосіб просування. Для цього вони залучають відомих інфлюенсерів, котрі рекламують їх товар, і в такий спосіб створюють відчуття впевненості в цьому товарі у всіх їхніх читачів, що створює додатковий попит на продукцію.

Однак поряд із перевагами соціальних мереж існують і ризики. Одне з найбільших занепокоєнь, із яким стикаються люди, які користуються соціальними мережами або збираються користуватися, – це потенційна відсутність контролю над тим, що говорять або як це зображують. Для компанії самостійно відстежувати використання своїх торгових марок у високошвидкісному цифровому всесвіті неможливо [13]. Автоматизовані системи та служби моніторингу торгових марок є надзвичайно цінними інструментами для збору ділової інформації та сигналізації порушникам про те, що торгова марка активно захищається. Компанії можуть застосовувати консервативний підхід, згідно з яким увесь вміст переглядається та редагується перед публікацією. Це дає операторові вебсайту абсолютний контроль над вмістом, який розміщується на платформі, але це досить трудомістко і оператор бере на себе відповідальність за даний вміст. Станом на сьогодні в більшості соцмереж саме модератори сайтів налаштовують обмеження щодо вмісту, який публікується, і при його порушенні публікація автоматично блокується. Також під час реєстрації у мережах надається дозвіл на використання особистих опублікованих фото в цій та інших мережах, що запобігає масовому порушенню авторських прав, проте це досить виправдано, адже, якщо фото таки публікується на загал, варто бути готовим до його масштабного охоплення в подальшому.

У соціальних медіа гостро розглядається проблема, пов’язана з величезною кількістю захищеного авторським правом вмісту в цифровій формі, включно з програмним забезпеченням, музикою, фільмами, електронними іграми та текстами, що розповсюджується в Інтернеті без згоди власників авторських прав на спеціальних вебсайтах або в соцмережах.

Комерційне музичне піратство (отримання прибутку від неліцензійних продажів) та приватне копіювання музики відповідають за більшу частину порушень авторських прав [3]. Знаходяться ті, котрі оминають правила і використовують музику, не купуючи авторського права.

Комерційний успіх легальних онлайн-кінослужб, як-от Netflix, LOVEFiLM, iTunes та Blinkbox (в Україні Megogo, наприклад), відображає технологічну життєздатність доставки фільму у мережі Інтернет. Це також спокушає піратів. Фільми, котрі лише виходять у кінотеатрах ледь не через день, можна знайти в Інтернеті, зняті на мобільний телефон. Це вже зменшує попит людей у глядацьких залах, адже виникне бажання зекономити за наявності того ж фільму, лише в гіршій якості, проте зовсім безкоштовно, та понесе за собою збитки для режисерів та продюсерів фільму й для самого кінотеатру.

Ксерокопії книг також не дивна річ на просторах Інтернету. За будь-яку книжку треба платити, нехай це електронна чи друкована, але в такий спосіб ми висловлюємо авторові підтримку в його діяльності та фінансово оцінюємо його непросту роботу.

Комп'ютерні ігри, котрі зазвичай можна купити у вигляді диску, теж знайшли своє “піратське” місце на просторах вебсайтів.

Можна наводити сотні сфер, в яких порушено права інтелектуальної власності. Проте хочеться наголосити саме на впливі таких незаконних дій на імідж фізичних або ж юридичних осіб.

У 2019 р. Укрпатент (Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності”) розглянув 465 звернень, розподіл яких наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

**Розподіл звернень щодо порушень прав ІВ, які надійшли до Укрпатенту 2019 р.
за категоріями осіб та за видами звернень [22]**

Категорія осіб	Скарга	Заява	Запит інформації	Усього
Усього, у т.ч.	13	280	172	465
від фізичних осіб	9	205	97	311
від юридичних осіб	4	70	40	114
від органів державної влади	–	5	35	40

Соціальні медіа за своєю природою передбачають вираження думок та інформації. Ця відсутність зв'язку віч-на-віч призводить до того, що в людей виявляється гостріше бажання робити більше негативних, агресивних чи екстремальних заяв, ніж вони можуть висловити зазвичай. Використання соціальних медіа означає, що ці негативні висловлювання та коментарі можуть миттєво охопити світову аудиторію.

Не так давно світ сколихнули вибори нового президента Сполучених Штатів Америки, на яких переміг Джо Байден, проте інформація у соціальних медіа відіграла досить вагомий внесок при формуванні іміджу кожного з виборців. Так чи інакше значимо на репутацію колишнього президента США та головного конкурента Байдена у передвиборчій гонці Дональда Трампа, який не раз був в епіцентрі різноманітних скандалів у соцмедіа.

Варто навести приклад скандального телефонного дзвінка між Дональдом Трампом та Президентом України Володимиром Зеленським 25 липня 2019 р. Тоді жодних нюансів не виникло, поки у вересні того ж року в соцмедіа не почали висвітлювати інформацію, котру вони отримали завдяки рапорту інформатора – анонімного співробітника розвідувального співтовариства США, який отримав доступ до цієї інформації. Директор національної розвідки спробував приховати цей факт від Конгресу [5], хоча за чинним законодавством рапорт варто було спрямувати на розгляд у комітети з розвідки Палати представників і Сенату. Під час дзвінка пан Трамп закликав свого колегу відкрити розслідування щодо колишнього віце-президента Джо Байдена та його сина. Описи заклику на сьогоднішній день є найбільш чіткими вказівками на те, що Трамп намагався використати вплив свого офісу, щоб підштовхнути лідера країни, яка шукає американської фінансової та дипломатичної підтримки, для надання матеріалів, які могли б допомогти усунути головного конкурента на пост президента.

“Неважливо, що я обговорював”, – заявив п. Трамп, який критикував журналістів за висвітлення цього питання. – Це чергова катастрофа у ЗМІ”. Хоча генеральний інспектор розвідувального співтовариства оцінив скаргу викривача як достовірну та надзвичайно актуальну, що її варто розкрити відповідним комітетам у Конгресі [6]. Ця подія спричинила початок процедури імпичменту над Трампом, проте ним вона так і не закінчилася.

Тодішній президент США звинуватив журналістів у публікації цієї інформації в соціальних медіа, адже це ледь коштувало йому президентського крісла. Така стаття виступила справжнім порушенням інтелектуальної власності п. Трампа й п. Зеленського, адже це була приватна розмова, котра повинна б була залишитися конфіденційною інформацією, принаймні до офіційного висвітлення даної ситуації у відповідних державних органах США.

Варто сказати, що соціальні медіа відіграли значну роль у передвиборчій кампанії останніх президентських виборів США, що добре демонструють деякі статистичні дані, наведені на рисунку 1.

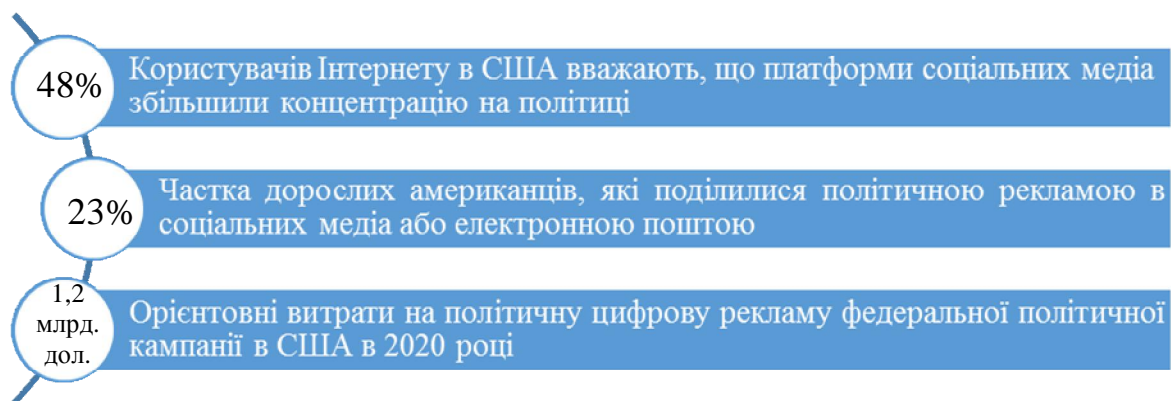

Рис. 1. Статистичні дані щодо важливості соціальних медіа у передвиборчій кампанії останніх президентських виборів США [24]

Повертаючись до загальної теми інтелектуальної власності в Інтернеті, варто оприлюднити статистичні дані висвітлені в новому звіті незалежної американська компанії, яка керує базами даних, інформаційними системами і колекціями з інтелектуальної власності, Clarivate.

Даний звіт “Глобальне опитування бізнесу 2021: Зростаюча роль доменів в ІВ” базується на опитуванні 1100 ІТ, що приймають рішення із семи країн: Китаю, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Великобританії та США.

Домен – це набір унікальних знаків та символів, котрі визначають сайт у пошукових системах, а якщо простіше, то це саме ті букви і знаки, які ми вводимо у пошукове поле для знаходження певного сайту [7].

У звіті йдеться про те, що Глобальна пандемія прискорила зусилля щодо оцифрування в усьому світі. Отже, організації були змушені збільшити свої інвестиції в управління доменами, щоб захистити домени, які мають першочергове значення для їх діяльності.

Джефф Рой, президент Clarivate, сказав: “У сучасній глобальній економіці, що керується цифровими технологіями, домени є цінними активами ІВ та ключем до успішних стратегій електронної комерції. Наше дослідження показує, що організації не тільки розуміють комерційну цінність доменів, вони також застосовують стратегічний погляд на свої портфелі доменів”.

Згідно з повідомленням еволюціонували найпопулярніші методи, що використовуються для захисту доменів. Двофакторна автентифікація залишається найпопулярнішим варіантом, збільшившись із 41 % у 2019 р. до 53 % у 2020 р. Водночас блокування реєстру перескочило на третє місце, істотно збільшившись до 39 % у 2020 р. порівняно з 28 % у попередньому році.

У звіті зазначається, що організації надають пріоритет захисту торгової марки, щоб пом’якшити зростаючий ризик порушення, шахрайства та інших зловживань. Пом’якшення зловживань торговою маркою є найбільшим мотиватором, що сприяє реєстрації доменів, за даними половини респондентів у 2020 році, що суттєво зросло з 27 % у 2019 р. [8].

Сприятливість захисту інтелектуальної власності в різних країнах демонструється одним із таких індексів як Міжнародний індекс інтелектуальної власності Палати США. Цей індекс складається з п’яти ключових наборів показників для відображення національного середовища інтелектуальної власності для обстежуваних країн.

Основними категоріями показників є:

- 1) патенти, суміжні права та обмеження;
- 2) авторські права, суміжні права та обмеження;
- 3) торгові марки, суміжні права та обмеження;
- 4) примусове виконання;
- 5) членство та ратифікація міжнародних договорів.

На рис. 2 наведено рейтинг даного індексу за 2020 р.

Рис. 2. Міжнародний індекс інтелектуальної власності Палати США 2020, у % [23]

*Примітка: у дужках місце країни в загальному рейтингу.

Права інтелектуальної власності створюють основу для спільного використання інновацій, заохочення творчості та зміцнення довіри споживачів. Але цифровий світ ставить перед собою новий виклик – як управляти балансом, коли творець є споживачем, коли витрати на боротьбу з копіюванням дорівнюють нулю, коли введення в дію чинного законодавства надзвичайно складне й коли “вільний” доступ до інформації та контенту є, багато хто вважає це правом. Не завжди зрозуміло, що дозволено щодо використання цифрових творів згідно із законодавством про авторські права. Незважаючи на те, що існують положення щодо “добросовісного використання”, Інтернет порушує нові питання щодо законності, доцільності та справедливості для власників вмісту та споживачів.

2. Аналізування практики порушення прав інтелектуальної власності на радіо, телебаченні, у пресі. Хоча на сьогодні Інтернет заповнив майже всі медіа, свою важливість та частку в житті людей намагаються втримати всім добре відомі речі – телебачення, радіо та преса. Звісно, частка їх використання з кожним роком все зменшується, проте й у них є свої “вірні шанувальники”. Зменшення попиту на них однаково не гарантує повного дотримання прав інтелектуальної власності.

На радіо найбільшою проблемою залишається нелегальне використання музичних файлів, тобто транслювання треків, за які вони не платили й не підписували відповідних документів на можливість їх відтворення. Хоча більшість радіостанцій на сьогодні ведуть свою діяльність згідно закону, однаково знаходяться ті, які вважають кращим використовувати чужу працю безкоштовно й заробляють на цьому гроші.

Ширше порушення інтелектуальної власності спостерігається на телебаченні та у пресі.

Друкована преса часто виявляється багатою на фейкові новини. Так, згідно з дослідженнями станом на 1 січня 2019 р., опитавши 25 229 респондентів вікової категорії 16–64 роки, отримано дані, зображені на рис. 3 [25].

У пресі поширене таке явище як-от “плагіат”. Локально плагіат визначається як “використання ідей, матеріалів та іншої інтелектуальної власності, які передаються як власні” й охоплює ширший спектр поведінки, ніж просто копіювання без цитування. Плагіат може мати різні форми, починаючи від копіювання і закінчуючи необережними маніпуляціями з оригінальним текстом або твором. Він може бути розділений на три категорії: порушення репродукції, злочини рецензування та цитати.

Хоча плагіат – це, безумовно, “дуже погана річ”, це не є кримінальним злочином. Оскільки ідеї, слова чи речення є безтілесними речами (без фізичної присутності в матеріальному світі), їх не можна вкрасти. Крім того, оскільки плагіат за замовчуванням тягне за собою відтворення тексту, автор оригіналу не позбавляється права власності. Той факт, що плагіат може позбавити першого автора фінансової чи іншої цінності, що випливає з його твору, не змінює позиції.

Рис. 3. Частка дорослих, які стали свідками фейкових новин у друкованих ЗМІ в усьому світі

Однак, хоча кримінальне законодавство не поширюється на плагіат, в деяких випадках воно може призвести до судового розгляду на іншій основі. Принципи законодавства про авторське право диктують, що виробництво, спроба або фактичний продаж чи найм, розповсюдження або торгівля будь-якими матеріалами, що порушують права, становитимуть кримінальне правопорушення за умови, що особа знала про те, що твір порушував (або містив) матеріал, який порушує права. Отже, коли користувач вчиняє навмисний плагіат і продовжує займатися цим твором, елементи кримінального порушення авторських прав (а не крадіжки) виконуються [20].

Згідно зі ст. 50 Закону України “Про авторське право і суміжні права”: “плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору”. Такий вид порушень авторського права може нести за собою розгляд справи в суді [15].

Якщо говорити про телебачення, то телеканали априорі не повинні транслювати те, що хоч якось порушує права інтелектуальної власності. Наприклад, музичні фрагменти без дозволу на те в рекламах чи шоу, відео чи фільми, узяті з інших джерел без вказівки на автора, так само і фотографії, картинки.

Також на ТБ часто виникають суперечки через схожі ідеї розважальних шоу. Переважно на українських телеканалах такі ідеї купують з-за кордону за контрактом. Проте, є і випадки, коли ми, щось продаємо. Той, хто розробляє телевізійний формат і сподівається відстоювати авторські права на нього, повинен обережно передавати свої ідеї на папері, надаючи якомога більше пояснень, інформації та деталей. Слід використовувати чітко складений договір, щоб з обох сторін було зрозуміло, що можна (чи не можна) зробити з отриманою інформацією [21].

3. Аналізування засад захисту прав інтелектуальної власності у медіапросторі. Інтелектуальна власність підприємства чи фізичної особи часто може виявитися значно ціннішою за будь-які фінансові активи. Для того, щоб зберегти унікальність інтелектуальної власності, потрібно її захистити, а якщо не вдалося, то варто знати, як боротися та “карати” порушників.

Очевидно, що для того, щоб захистити права інтелектуальної власності, насамперед необхідно цими правами володіти, а також мати документальне підтвердження своїх прав (патент, свідоцтво, ліцензійний договір тощо).

Загалом існує дві форми захисту права інтелектуальної власності:

- юрисдикційна;
- неюрисдикційна.

Неюрисдикційна форма містить комплекс дій, які постраждалий здійснює самостійно без додаткової підтримки державних та юридичних органів. Хоча цей спосіб є дешевшим, проте не

завжди простим. Його суть полягає в тому, щоб змусити порушника написати повідомлення, в якому той зізнається про скоєний злочин та пропонує піти на компроміс. Часто такі порушники ігнорують спроби жертв притягнути їх до відповідальності, тоді доводиться проводити цю процедуру через залу суду. Випадки, коли використовується дана форма захисту, є досить поодинокими, проте все ж ця форма має повне право на існування [9].

Юрисдикційна форма захисту передбачає комплекс заходів, здійснених із боку уповноважених державою органів. Тобто фізичній чи юридичній особі, права якої було порушено, потрібно звернутися за захистом до державних або інших компетентних органів, які уповноважені вжити необхідних заходів для відновлення порушеного права і припинення правопорушення за наявності фактів скоєння такого злочину.

Захисту прав інтелектуальної власності України на законодавчому рівні основою є Цивільний кодекс, Конституція України (статті 41 та 54) і також закони України:

§ “Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав”;

§ “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”;

§ “Про охорону прав на промислові зразки”;

§ “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”;

§ “Про правову охорону географічних зазначень”;

§ “Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів”;

§ “Про авторське право і суміжні права” [11].

21 липня 2020 р. Верховна Рада України прийняла Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями” (законопроект № 2258) та Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства” (законопроект № 2259) [10].

Прийняття даних законів передбачає, що зазначені закони забезпечать досягнення європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності, впровадження ефективного механізму їхнього захисту та призведуть до покращення інвестиційного клімату в Україні.

Тобто юрисдикційна форма захисту не тільки ґрунтується на документах, засвідчених на державному рівні, але й підсилюється підтримкою відповідних органів, котрі безпосередньо допомагатимуть вести справу.

Закони, що визначають та захищають інтелектуальну власність, охоплюють три широкі й різні сфери: патент, торговельну марку та авторське право.

Проте у медіапросторі найбільше поширені правопорушення, пов’язані саме з авторським правом. Авторське право захищає письмові чи художні вирази, зафіксовані на матеріальному носії – романи, вірші, пісні чи фільми [12]. Авторське право захищає вираз ідеї, але не саму ідею. Наприклад, опис книги може бути захищено авторським правом, але це лише заважає іншим копіювати опис, це не завадило б іншим писати власні описи або створювати та читати книгу. Власник захищеного авторським правом твору має право відтворити його, створити з нього похідні твори (наприклад, фільм за мотивами книги) або продати, виконати чи показати твір загалу. Вам не потрібно реєструвати свій матеріал, щоб мати авторські права, але реєстрація є обов’язковою умовою, якщо ви вирішите подати позов про порушення авторських прав. Авторське право зберігається на все життя автора плюс ще 50 років.

Щодо використання авторського права у мережі Інтернет, то оператори сайтів соціальних медіа зазвичай мають умови використання, які передбачають, що користувач несе відповідальність за те, щоб матеріали, надані ним на сервісі, не порушували права третіх сторін, а також забороняють розміщення об’єкту чужої інтелектуальної власності.

Існує значний ризик порушення авторських прав як для користувачів, так і для операторів соціальних мереж [13]. Важливо, щоб власники прав не лише контролювали використання їх тво-

рів, а й щоб вони очищали та перевіряли потенційний захищений авторським правом вміст, який вони використовують. Звісно, якщо особа самостійно публікує інформацію, що підлягає її авторському праву, без безпосереднього зазначення цього факту (водяних знаків, відповідних документів і т. д.) повинна бути готова до можливого поширення цієї інформації мережею Інтернет.

Існують випадки, коли використовувати чиїсь інтелектуальні вироби закон дозволяє без відома автора – в освітніх цілях, з метою висвітлення події, при цитуванні, розголосі статей по економічних, політичних чи соціальних питаннях. Хоча дозволу автора у таких випадках не потрібно, усе одно обов'язкове зазначення автора, місця, джерела інформації, а також гарантій, що зміст першоджерела залишиться недоторканим [14].

Авторські права підрозділяються на особисті й майнові.

Особисті немайнові права – це право авторства, право на ім'я та право на захист твору й репутації автора без терміну їх закінчення.

Майнові права – це виключні права на використання твору, тобто право відтворювати його, поширювати, привселюдно показувати, привселюдно виконувати, повідомляти для загального видання в ефір, а також одержувати авторську винагороду.

Авторські права не потребують обов'язкової державної реєстрації чи іншого спеціального оформлення, хоча така реєстрація є додатковим захистом авторських прав. Проте для того, щоб схема безпеки працювала краще, варто й самостійно прикласти певних зусиль.

Одними з найпопулярніших та дієвих методів захисту є: водяний знак, автоматичне прикріплення інформації про автора до об'єкту, спеціальне кодування вебсайтів, спеціальні компанії із захисту інтелектуальної власності, “служби технічного захисту” тощо.

Якщо ж і ці засоби не захистять вас, то ви можете подати позов до суду.

Згідно із ст. 432 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема про:

§ застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

§ застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;

§ опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

Способами захисту суб'єктивних прав інтелектуальної власності (ст. 16 кодексу) можуть бути: визнання права інтелектуальної власності судом; припинення дії, яка його порушує; відшкодування збитків (реальних збитків та упущеної вигоди); відшкодування моральної (немайнової) шкоди та інше [19].

4. Практичні рекомендації щодо методів боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності у медіапросторі, їх захисту. Нижче наведено прикладні дії, які можна застосувати для кращого захисту свого авторського права у мережі Інтернет.

Якщо ви не реєстрували авторське право, то варто додавати до об'єкта авторського права інформації про автора та час створення. У випадку розміщення об'єкту на власному вебсайті, у налаштуваннях коду сайту можна зробити так, щоб ця інформація автоматично була прикріплена до будь-якого елемента, котрий захочуть скопіювати.

Якщо об'єктом авторського права є фото, картини, малюнки, фільми чи інші суміжні речі, тоді варто використовувати на них водяні знаки, котрі повинні містити інформацію про автора. Якщо така деталь не відіграватиме для вас значної ролі, тоді варто робити водяний знак більшим на значущій частині, щоб у крадія не виникло бажання їх поцупити.

За допомогою безлічі програм при створенні вебсайту можна одразу захистити свою інтелектуальну власність.

Один із таких – це спеціальний код, котрий забороняє користувачеві застосовувати на вашому вебсайті праву кнопку мишки. Такі коди можна знайти на сайтах, які займаються створенням інших сайтів, зазвичай вони є у вільному доступі. Хоча цей метод не гарантує 100 % захисту, проте справді ліниві злочинці залишать спробу крадіжки вашої інформації.

Інший – також спеціальний код, проте, на відміну від першого, цей повністю забороняє будь-яке копіювання інформації з вашого вебсайту. Його також можна відшукати на відповідних джерелах у вільному доступі. Також існують спеціальні сайти компаній, котрі надаватимуть об'єкту вашої власності ліцензування. Це ніби певний посередник між автором та людиною, яка хоче скопіювати матеріал. Такі служби даними ліцензіями чітко дають зрозуміти, що ви є власником інформації, проте можуть висувати порушникові певні умови, попередньо узгоджені з вами, виконуючи які, вони б могли ділитися вашим об'єктом.

Якщо ж йдеться про сторінку у соцмережах, то вам буде достатньо лише зробити її приватною та надавати доступ до вашої інформації лише обмеженому колу людей.

Також існують “Служби технічного захисту”. Технічний захист пропонує додаткові важливі послуги включно з перевіркою достовірності інформації (тобто вказує, чи надходить вона із джерела про яке заявляють і чи була вона змінена ненавмисно чи обманним шляхом). Споживачі інформації можуть перевірити надійність інформації, а видавці потребують контролю автентичності для захисту якості своєї торгової марки.

Найбільш фундаментальною формою технології захисту інтелектуальної власності є контроль доступу до інформації (тобто визначення, чи дозволено запитувачеві доступ до інформації). У найпростішій формі система контролю доступу відстежує ідентичність кожного користувача, ідентичності об'єктів даних та привілеї (читання, зміна, виконання тощо), які кожен користувач має для кожного об'єкта. Система перевіряє цю інформацію щоразу, коли отримує запит на послугу або надає чи відхиляє запит залежно від того, що вказує привілеї.

Однак існуючий контроль доступу пропонує лише частину того, що потрібно для роботи з об'єктами інтелектуальної власності. Такі системи зазвичай використовуються для контролю доступу до інформації лише за короткий проміжок часу (кілька років), використовуючи лише кілька простих критеріїв у доступі (наприклад, читати, змінювати, виконувати), а також для об'єктів, власниками яких є самі користувачі та які є часто під рукою, коли виникає проблема чи запитання.

На відміну від цього, системи контролю доступу до інтелектуальної власності повинні мати справу з періодами, що досягають століття й більше, і повинні обробляти іноді складні умови доступу та використання [16].

У разі порушення будь-якою особою авторського права та (або) суміжних прав, вчиненого з використанням мережі Інтернет, особа, права якої було порушено, має право звернутися до власника вебсайту або вебсторінки, на яких розміщено або в інший спосіб використано відповідну електронну інформацію, із заявою про припинення порушення.

Якщо розглядати такий об'єкт інтелектуальної власності як бренд, то тут теж треба використовувати захист. Стратегічна програма захисту бренду є незамінною для захисту цієї високоцінної бази активів. Такий підхід може надати інформацію на підтримку успішного судового переслідування порушень, а також пропонує додаткові бізнес-переваги. Наприклад, автоматизовані системи та служби моніторингу торгових марок допомагають запобігти реєстрації невідомо схожих або навіть однакових знаків третіми сторонами. Вони можуть також залучати механізми нагляду для контролю за використанням товарних знаків законними третіми сторонами по всьому ланцюжку створення вартості від розробки продукції аж до місця продажу та/або розподілу. Ці служби також можуть відстежувати та відтворювати всі дії – рекламу, маркетинг, негативні чи наклепницькі заяви у відеокліпах, щоденниках та інших платформах для спілкування в інтернеті, – які можуть впливати на цінність та цілісність бренду.

Для компанії самостійно відстежувати використання своїх торгових марок у високошвидкісному цифровому всесвіті неможливо. Автоматизовані системи моніторингу торгових марок і пос-

луги є надзвичайно цінними інструментами для збору ділової інформації та сигналізації порушникам, що торгова марка активно захищається.

Власники прав, які стають жертвами зловживання інтернет-брендом, часто стикаються з певними проблемами, пов'язаними із забезпеченням доказів. Порушення вебсайтів постійно змінюється та змінюються і особи, що порушують ІВ. Якщо компанія має будь-який шанс відстежити цих порушників та притягнути їх до відповідальності, то їй потрібно використовувати спеціалізований досвід та ІТ-інструменти. Для забезпечення таких прав варто скористатися послугами відповідних компаній [17].

Якщо ж ви стикнулися з наклепом у пресі чи соціальних медіа, то є декілька кроків для того, щоб виправити ситуацію. Спершу варто зробити гучну заяву, котра б впевнила читачів у наклепі на вас, використовуючи ту ж пресу чи соціальні медіа. Тоді звернутися із заявою до джерела вкотре, що виставлено неправдиву інформацію. Якщо після цього наклеп не буде видалено чи виправдано з їх боку, тоді варто давати на них позов у суд.

Проте, якщо ви таки стали жертвою порушника авторських прав в медіапросторі, то вам потрібно до кінця себе захистити та домогтися покарання для порушника. Нічого не робити не можна для фізичної особи чи компанії, яка прагне захистити власний бренд в інтернеті (і в режимі офлайн). Першочерговим завданням є припинення порушувальної діяльності та якомога швидше. Це потребує негайних дій із вашого боку для того, щоб викрадений вміст більше не був доступним в інтернеті. Припинити і відмовитись – це слова, які всім просто сказати. Компанії, що займаються вебскрінінгом, які зв'язуються з провайдером послуг та провідними платформами електронної комерції, можуть допомогти виявити та вимкнути сайти, що порушують авторські права. Час у цій справі є суттєвим, оскільки кожна хвилина, коли сайт, що порушує правопорушення, публікує вашу інформацію, збільшує ризики того, що ваш “бренд” зазнає непоправної шкоди. Активна, багатогранна стратегія захисту товарних знаків дозволяє компанії діяти швидко та ефективно проти порушників на різних фронтах.

Вимагати збитків від порушників у безмежному цифровому середовищі інтернету може виявитися надзвичайно складно. Хоча, коли торгова марка зазнає нападу порушника, чію особу важко простежити, збитки мають другорядне значення. А втім, відшкодування збитків (включно з витратами, пов'язаними із заходами припинення дії порушника) може бути пріоритетом номер один, коли компанії захищаються від нечесної діяльності конкурентів в інтернеті.

Звісно ж, якщо таку неприємність не вдалося вирішити мирно, то варто готувати позов до суду. Якщо компанія чи фізична особа хоче виграти цю справу в суді, надзвичайно важливо зробити акцент на зборі інформації та доказів про наявність порушення до і під час судового розгляду.

Зазвичай порушники інтелектуальної власності в інтернеті володіють новітніми інструментами та технологіями. Проти такого вмілого злочинця компаніям потрібно думати нестандартно, щоб захистити свої інтереси. Існують складні технологічні інструменти та постачальники спеціалізованих послуг, які можуть бути потужними союзниками у вирішенні цих проблем, допомагаючи управляти ризиками економічно, професійно та ефективно. Проте не кожна компанія може дозволити собі спеціаліста для допомоги у цій справі, тому це трохи ускладнює хід вирішення проблеми, але не робить його неможливим [17].

Також часто порушник викладає викрадену інформацію анонімно, тоді його вичислити та притягти до відповідальності складніше. Інформацію, необхідну для ідентифікації онлайн-порушника, часто можна отримати лише у відповідного постачальника послуг інтернету (ISP), який може відповідати відповідній адресі інтернет-протоколу комп'ютера, що використовується в мережі. Але на міжнародному рівні немає узгоджених правил щодо того, чи зобов'язаний інтернет-провайдер розкривати особу абонента чи іншу пов'язану інформацію, проте у кожній країні умови до розкриття можуть бути різними [18].

Отже, систематизувавши теоретичний і практичний досвід щодо запобігання порушень прав інтелектуальної власності та їх захисту, рекомендуємо дотримуватися такого алгоритму дій (рис. 4).

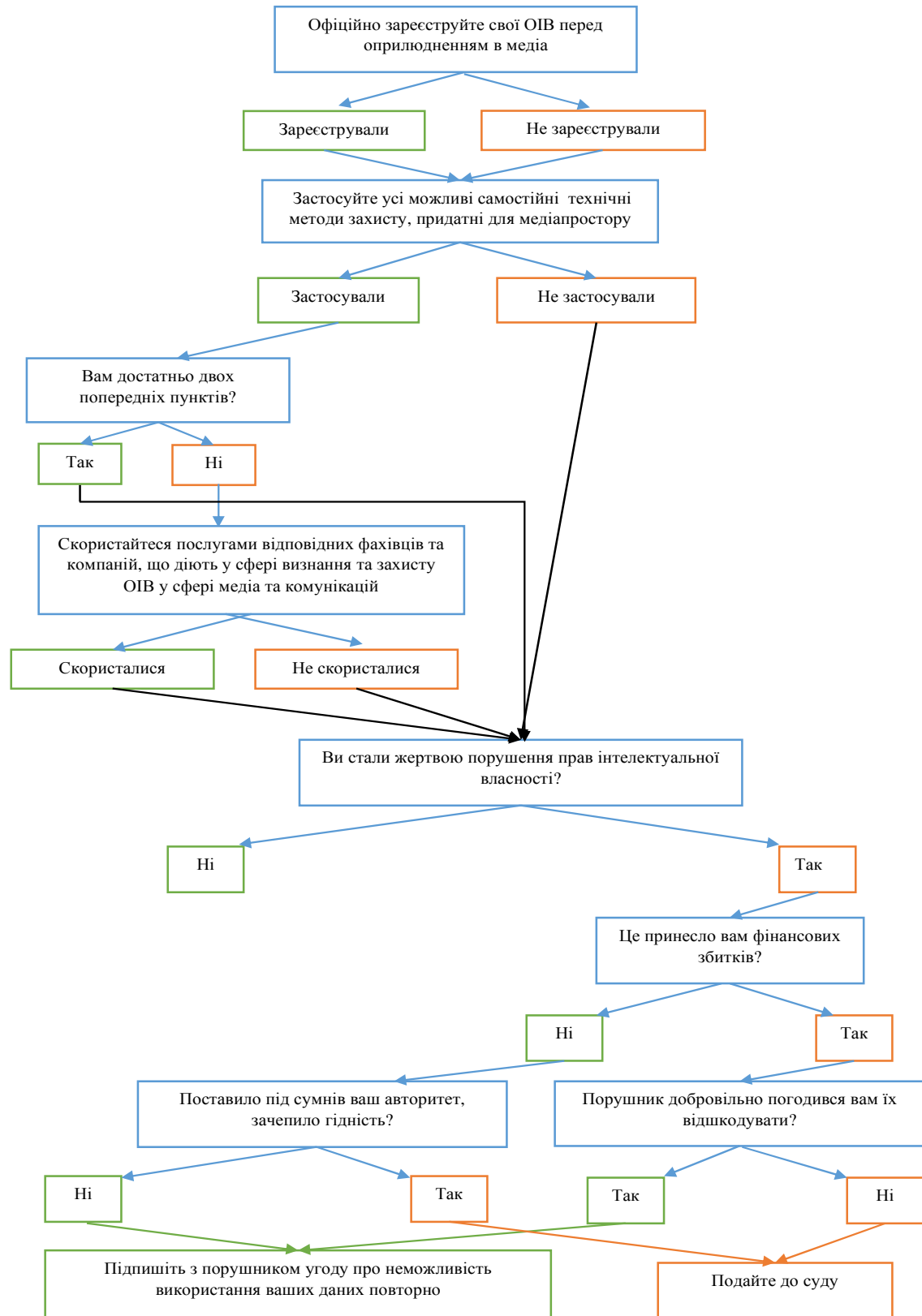

Рис. 4. Рекомендований алгоритм дій авторів щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності

Висновки

Із кожним роком з'являється все більший ризик порушення права інтелектуальної власності у медіапросторі. Це відповідно спонукає до реєстрації об'єкта інтелектуальної власності. Проте просто реєстрація не забезпечить повного захисту, але дуже допоможе при пред'явленні відповідних документів у суді. Та на сьогодні доступно все більше можливостей захисту, котрі або частково, або повністю убезпечать об'єкт ІВ від копіювання та крадіжки.

У процесі роботи було визначено поняття інтелектуальної власності, авторського права та його видів.

Проаналізовано можливі порушення об'єктів інтелектуальної власності в мережі Інтернет, на телебаченні і радіо; законодавчу основу для захисту прав ІВ; статистику кібератак доменів у 2020 р.; значення ЗМІ в передвиборчій президентській кампанії в США.

Досліджено методи захисту об'єктів інтелектуальної власності як-от кодування веб-сайтів, водяні знаки, служби технічного засобу та послуги спеціальних компаній; методи вирішення проблем порушення прав інтелектуальної власності включно із судовими позовами та спеціальними угодами.

Також було розроблено прикладний алгоритм дій, котрий підкаже вам, що потрібно робити від реєстрації права інтелектуальної власності до вирішення проблем із порушниками.

Практичну цінність мають положення та рекомендації, що стосуються: виявлення потреби в захисті інтелектуальної власності у діяльності підприємства; удосконалення існуючих адміністративних заходів розвитку та охорони інтелектуальної власності; прикладні методи боротьби з порушниками авторського права.

Перспективи подальших досліджень

Теоретичні та практичні дослідження показали, що надалі особливо перспективними залишається пошук та розробка механізмів, котрі зроблять процес захисту прав інтелектуальної власності простішим та зрозумілим абсолютно кожному. Важливим у таких дослідженнях є врахування особливостей конкретних країн, їх вимог та покарань у разі порушення таких прав.

Список літератури

1. ООН: 4,1 мільярда людей у світі підключені до інтернету. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-oon-internet/30254946.html>
2. Брифінг Генерального Секретаря ООН щодо пріоритетів на 2021. URL: <https://ukraine.un.org/uk/110118-brifing-generalnogo-sekretarya-oon-schodo-prioritetiv-na-2021>
3. Intellectual property rights in Today's digital economy. URL: <https://www.itu.int/net/itunews/issues/2011/07/38.aspx>
4. Енциклопедія інтелектуальної власності / за ред. проф. П. П. Крайнева. Київ: Старт-98, 2012. С. 254.
5. Timeline: The Trump whistleblower complaint. URL: <https://thehill.com/policy/national-security/462464-timeline-the-trump-whistleblower-complaint>
6. Trump pressed Ukrainian leader to investigate Biden's son, according to people familiar with the matter. URL: https://www.washingtonpost.com/national-security/trump-pressed-ukrainian-leader-to-investigate-bidens-son-according-to-people-familiar-with-the-matter/2019/09/20/7fa39b20-dbd1-11e9-bfb1-849887369476_story.html
7. Що таке домен. URL: <https://wiki.hostpro.ua/ua/knowledgebase/what-is-domain-ua/>
8. "One-third of brands reported cyber IP attacks in 2020: report". URL: <https://www.worldipreview.com/news/one-third-of-brands-reported-cyber-ip-attacks-in-2020-report-20978>
9. Захист прав інтелектуальної власності. URL: <https://zn-otg.gov.ua/news/1589806349/>
10. ВР прийняла закони у сфері захисту прав інтелектуальної власності: що нового у цих законах?. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/vr-priynala-zakoni-u-sferi-zahistu-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-shcho-novogo-u-cih-zakonah-.html>
11. Закони України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав"; "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі"; "Про охорону

прав на промислові зразки”; “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”; “Про правову охорону географічних зазначень”; “Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів”; “Про авторське право і суміжні права”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/tt1001>

12. Що таке авторське право? URL: <http://uacrr.org/shho-take-avtorske-pravo/>

13. Social Media – The IP Angle. URL: <https://www.mondaq.com/uk/trademark/115844/social-media-the-ip-angle>

14. Поняття і види права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9853/>

15. Закон України “Про авторське право і суміжні права”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

16. The Digital Dilemma. URL: <https://www.nap.edu/read/9601/chapter/7#159>

17. IP Infringement Online: the dark side of digital. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2011/02/article_0007.html

18. IP Infringements on the Internet – Some Legal Considerations. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2007/01/article_0005.html

19. Інтелектуальна власність: підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. Львів: Галицький друкар. 2015. С. 26–27.

20. The press(ing) matter – plagiarism and copyright infringement. URL: https://blogs.sun.ac.za/iplaw/2012/02/02/the-pressing-matter-%E2%80%93-plagiarism-and-copyright-infringement/#_edn29

21. “Minute Winner” loses out in TV format copyright claim. URL: <https://www.natlawreview.com/article/minute-winner-loses-out-tv-format-copyright-claim>

22. Річний звіт за 2019 рік. Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності” Укрпатент. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/zvit-ukr-2019.pdf>

23. Міжнародний індекс інтелектуальної власності Палати США 2020. URL: https://www.theglobalipcenter.com/wp-content/uploads/2020/02/GIPC_IP_Index_2020_FullReport.pdf

24. Президентські вибори 2020 року та ЗМІ – статистика та факти. URL: https://www.statista.com/topics/5934/2020-presidential-election-and-the-media/#dossierSummary_chapter1

25. Частка дорослих, які стали свідками фейкових новин у друкованих ЗМІ у всьому світі станом на січень 2019 року. URL: <https://www.statista.com/statistics/1016534/fake-news-print-media-worldwide/>

References

1. OON (2019). “4,1 miliardiv liudey u sviti pidkliucheni do Internety”. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-oon-internet/30254946.html> (accessed August 2021) (in Ukrainian).

2. OON Ukraine (2020). Bryfing Generalnogo Sekretarya OON shchodo prioritytetiv na 2021. URL: <https://ukraine.un.org/uk/110118-brifing-generalnogo-sekretarya-oon-schodo-prioritytetiv-na-2021> (accessed August 2021) (in Ukrainian).

3. ITU News (2011). Intellectual property rights in Today’s digital economy. URL: <https://www.itu.int/net/itunews/issues/2011/07/38.aspx> (accessed August 2021) (in Ukrainian).

4. Encyklopedia intelektualnoi vlasnosti (2012) / za red. prof. P. P. Krainieva. Kyiv: Start-98, P. 254 (in Ukrainian).

5. The Hill (2019). Timeline: The Trump whistleblower complaint. URL: <https://thehill.com/policy/national-security/462464-timeline-the-trump-whistleblower-complaint> (accessed August 2021) (in English).

6. The Washington Post (2019). Trump pressed Ukrainian leader to investigate Biden’s son, according to people familiar with the matter. URL: https://www.washingtonpost.com/national-security/trump-pressed-ukrainian-leader-to-investigate-bidens-son-according-to-people-familiar-with-the-matter/2019/09/20/7fa39b20-dbd1-11e9-bfb1-849887369476_story.html (accessed August 2021) (in English).

7. Hostpro.wiki.ua (2020). Shcho take domen. URL: <https://wiki.hostpro.ua/ua/knowledgebase/what-is-domain-ua/> (accessed August 2021) (in Ukrainian).

8. World Intellectual Property review (2021). One-third of brands reported cyber IP attacks in 2020: report. URL: <https://www.worldipreview.com/news/one-third-of-brands-reported-cyber-ip-attacks-in-2020-report-20978> (accessed August 2021) (in English).

9. Znob-Novgorodska gromada (2020). Zahyst prav intelektualnoii vlasnosti. URL: <https://zn-otg.gov.ua/news/1589806349/> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
10. Yurydychna gazeta (2020). Verhovna Rada pryiniala zakon u sferi zahystu prav intelektualnoii vlasnosti: shcho novogo u tsyh zakonah. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/vr-priynyala-zakoni-u-sferi-zahistu-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-shcho-novogo-u-cih-zakonah.html> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
11. Zakony Ukrainy pro ohoronu prav na vynahody i korysni modeli. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/tt1001> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
12. UASPP (2020). Shcho take avtorske parvo? URL: <http://uacrr.org/shho-take-avtorske-pravo/> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
13. Mondaq (2010). Social Media – The IP Angle. URL: <https://www.mondaq.com/uk/trademark/115844/social-media-the-ip-angle> (accessed August 2021) (in English).
14. Osvita.ua (2010). Poniattia I vydy prav intelektualnoii vlasnosti. Avtorske parvo I sumizhni prava. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9853/> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
15. Zakon Ukrainy Pro Avtorske parvo I sumizhni prava. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
16. The National Academies Press (2000). The Digital Dilemma. URL: <https://www.nap.edu/read/9601/chapter/7#159> (accessed August 2021) (in English).
17. Wipo magazine (2011). IP Infringement Online: the dark side of digital. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2011/02/article_0007.html (accessed August 2021) (in English).
18. Wipo magazine (2007). IP Infringements on the Internet – Some Legal Considerations. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2007/01/article_0005.html (accessed August 2021) (in English).
19. Intelektualna vlasnist: pidrychnyk dlia studentiv ne yurydychnyh fakul'tetiv (2015) / V. O. Semkiv, R. S. Shandra. Lviv: Galytskyi drukar, P. 26–27 (in Ukrainian).
20. The Anton Mostret (2012). The press(ing) matter – plagiarism and copyright infringement. URL: https://blogs.sun.ac.za/iplaw/2012/02/02/the-pressing-matter-%E2%80%93-plagiarism-and-copyright-infringement/#_edn29 (accessed August 2021) (in English).
21. The National Law Review (2017). “Minute Winner” loses out in TV format copyright claim. URL: <https://www.natlawreview.com/article/minute-winner-loses-out-tv-format-copyright-claim> (accessed August 2021) (in English).
22. UkrPatent (2019). Richnyi Zvit 2019. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/zvit-ukr-2019.pdf> (accessed August 2021) (in Ukrainian).
23. U.S. Chamber International IP Index (2020). URL: https://www.theglobalipcenter.com/wp-content/uploads/2020/02/GIPC_IP_Index_2020_FullReport.pdf (accessed August 2021) (in English).
24. Statista (2020). Presidential Election and the Media – Statistics & Facts. URL: https://www.statista.com/topics/5934/2020-presidential-election-and-the-media/#dossierSummary_chapter1 (accessed August 2021) (in English).
25. Statista (2019). Share of adults who have witnessed fake news in print media worldwide as of January 2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/1016534/fake-news-print-media-worldwide/> (accessed August 2021) (in English).

Shpak N., Naychuk-Khrushch M., Havetska V.
Lviv Polytechnic National University

PROBLEMS OF THE INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION IN THE MEDIA

The paper examines the main types of intellectual property rights, which might be violated in the media space (Internet, radio, TV, press).

In today's world, the media has long been a major source of information. As the amount of information in the media increases, so does the amount of intellectual property involved. The most fundamental form of intellectual property protection technology is the control of access to information (ie determining whether the requester is allowed access to information).

However, the existing access control offers only part of what is needed to work with intellectual property. So, it is not always protected at the legislative level, and the context in which it is used often does not benefit the owner. The intellectual property right infringement requires deep analyzes of the current situation, exploring and offering concrete solutions for each particular kind of infringements.

Thus, the aim of the work is to study, analyze and identify problems of infringement of intellectual property rights in the media space, ways to prevent and combat them.

The ways of offenses prevention are widely describe in the paper. Possible infringements of intellectual property objects on the Internet, on television and radio are analyzed in the paper; the legislative basis for protection of intellectual property rights and statistics in cyber attacks in 2020 in the world are deeply analyzed. The methods of protection of intellectual property rights of various types, including, such as coding of websites, a watermark and others are ofefred.

The activity plan based on process of registration of the intellectual property right and solution of problems with infringers are investigated and offered in the paper.

The importance of media impact in the sphere of intellectual property is described on the example of presidential campaign in USA.

Recommendations for: identifying the need to protect intellectual property, improvement of existing administrative measures for the development and protection of intellectual property are investigated in the paper and are of practical value.

Keywords: intellectual property, media space, social networks, influencers